

בס"ד. ש"פ ויצא, יו"ד כסלו (מאמר א), ה'תשכ"ב

(הנחה בלתי מוגה)

וְהָיָה זֶרַעַךְ כַּעֲפַר הָאָרֶץ וּפְרֻצַּת יָמָה וּקְדָמָה וּצְפוּנָה וּנְגִבָה וּנְבֻרְכּוּ בְךָ כָּל מִשְׁפְּחוֹת הָאָדָמָה וּבְזֶרְעֶךָ.¹ וְהָנָה,² בְּרַכָּה זֶה שְׁנֵאֲמָרָה לִיעֲקֹב דּוֹקָא קְשׁוּרָה עִם שְׁמִירַת שְׁבֵת, כְּמֵאֲמַר רַז"ל³ אֲבָרָהִם שְׁאִין כְּתוּב בּוֹ שְׁמִירַת שְׁבֵת, יִרְשׁ אֶת הָאָרֶץ [הָעוֹלָם]⁴ בְּמִדָּה, אֲבָל יַעֲקֹב שְׁכָתוּב בּוֹ שְׁמִירַת שְׁבֵת, שְׁנֵאֲמַר⁵ וַיַּחַן אֶת פְּנֵי הָעִיר, נִכְנַס עִם דְּמִדּוּמֵי חֵמָה וְקִבַּע תַּחּוּמֵי מִבְּעוֹד יוֹם, יִרְשׁ אֶת הָאָרֶץ [הָעוֹלָם] שְׁלֵא בְּמִדָּה, שְׁנֵאֲמַר וְהִי זֶרַעַךְ כַּעֲפַר הָאָרֶץ וּפְרֻצַּת יָמָה וּקְדָמָה וּצְפוּנָה וּנְגִבָה. וּמִבּוֹאֵר בְּמִפְרָשִׁים⁶ שְׁאִין הַכּוּוּנָה שְׁלֵא שְׁמַר אֲבָרָהִם אֶת הַשְּׁבֵת, שֶׁהָיָה בְּאֲבָרָהִם כְּתִיב⁷ וַיִּשְׁמֹר מִשְׁמֵרָתִי מִצְּוֹתַי חֻקוֹתַי וְתוֹרוֹתַי, וְאָמְרוּ חֲז"ל⁸ אֲפִילוּ הַלְכוֹת עִירוּבֵי חֲצִירוֹת הִי אֲבָרָהִם יוֹדֵעַ, אֲלֵא הַכּוּוּנָה שְׁאִין מְפֹרָשׁ אֲצִלּוֹ עַל שְׁמִירַת שְׁבֵת דֶּרֶךְ פְּרֻט, כִּי אִם דֶּרֶךְ כָּלֵל עַל כָּל הַתּוֹרָה, אֲבָל בִּיעֲקֹב מְפֹרָשׁ עַל הַשְּׁבֵת בְּפְרֻט. וְהִינּוּ, שְׁבֵרַכְתָּ וּפְרֻצַּת גּוֹ' קְשׁוּרָה עִם שְׁמִירַת שְׁבֵת (דֶּרֶךְ פְּרֻט) דּוֹקָא. וְכֵן אֵיטָא בְּגִמְרָא⁹, כָּל הַמְעַנֵּג אֶת הַשְּׁבֵת נוֹתֵנִין לוֹ נַחֲלָה בְּלֵי מִצְרַיִם, שְׁנֵאֲמַר¹⁰ אִזְ תִּתְעַנֵּג עַל ה' גּוֹ' וְהֵאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב וְגוֹ', לֹא כְּאֲבָרָהִם וְכוּ' וְלֹא כִּי־צִחֵק וְכוּ' אֲלֵא כִּיעֲקֹב שְׁכָתוּב בּוֹ וּפְרֻצַּת יָמָה וּקְדָמָה וּצְפוּנָה וּנְגִבָה. וְצִרִיךְ לְהַבִּין, הָרִי שְׁבֵת הוּא ג"כ עֵנִין תְּלוּי בְּזִמְן, וְלֹא עוֹד אֲלֵא שְׁתַּחֲלִיחַ צִרִיךְ לְמַנּוֹת שֶׁשֶׁה יָמִים וְאַח"כּ שְׁבֵת¹¹, וְכֵן אֲמַר¹² מִי שְׁטָרַח בְּעֶרֶב שְׁבֵת (שְׁבֻזָּה נְכַלְלִים כָּל שֶׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל"ס)¹³ יֵאָכֵל בְּשֵׁבֶת, וְכִיּוֹן שְׁגַם שְׁבֵת תְּלוּי בְּזִמְן, שֶׁהוּ"ע מְדִידָה וְהַגְּבֵלָה, מֵהִי הַשְּׁיִיכוֹת דְּשְׁמִירַת שְׁבֵת לְעֵנִין וּפְרֻצַּת גּוֹ', שֶׁהוּא הֵיפֶךְ הַמְדִידָה וְהַגְּבֵלָה. וְגַם צִרִיךְ לְהַבִּין הַחִילוּק בְּשְׁמִירַת שְׁבֵת גּוֹפֵא, שְׁכֵאֲשֶׁר שְׁמִירַת הַשְּׁבֵת נְכַלְלַת בְּקִיּוּם כָּל הַתּוֹרָה דֶּרֶךְ כָּלֵל,

(7) תולדות כו, ה.	(1) פרשתנו כח, יד.
(8) ב"ר פס"ד, ד. וש"נ. וראה גם פרש"י עה"פ.	(2) בהבא לקמן — ראה גם לקו"ש חט"ו ע' 226 ואילך (ממאמר זה).
(9) שבת קיח, סע"א ואילך.	(3) פסיקתא רבתי ספכ"ג. ב"ר פי"א, ז.
(10) ישעי' נח, יד.	(4) כ"ה ב"ר שם.
(11) ראה גם שבת סט, ב.	(5) וישלח לג, יח.
(12) עבודה זרה ג, סע"א.	(6) מהרו"ו ל"ב"ר שם. וראה גם פרש"י שם.
(13) ראה לקו"ת שה"ש כד, ב.	

אזי אין זוכים לברכת ופרצת, ודוקא כאשר שמירת שבת נאמרה בפירושו דרך פרט, אזי זוכים לברכת ופרצת.

ב) ולהבין זה יש להקדים תחילה משנ"ת במאמרים שלפנ"ז¹⁴ שבשבת ישנם ג' בחינות¹⁵. מעלי דשבתא, יומא דשבתא, וכיומא דשבתא גופא ישנם ב' בחינות, התפלות והסעודות דיומא דשבתא, והתפלות והסעודות דרעוא דרעוין. והנה, בתפלת רעוא דרעוין אומרים אתה אחד ושמן אחד ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ¹⁶, תפארת גדולה ועטרת ישועה יום מנוחה וקדושה כו', מנוחת וכו'. וצריך להבין מה שבתפלה זו נכפלו כמה פעמים אותם הענינים. וגם צריך להבין מהו"ע הדגשת ענין המנוחה בהתפלה דרעוא דרעוין, דלכאורה, ענין המנוחה אינו שייך להזמן של רעוא דרעוין דוקא, שהרי גם במעלי דשבתא ישנו כבר ענין המנוחה, ואדרבה, כיון שהזמן דמעלי דשבתא בא תיכף ובסמיכות לעבודה ויגיעה שבששת ימי החול, ניכר בו ענין המנוחה יותר ממה שניכר ביומא דשבתא ובפרט בהזמן דרעוא דרעוין.

ג) והענין בזה, כפי שמבאר כ"ק אדמו"ר האמצעי במאמר ד"ה אתה אחד¹⁷, שתפלת אתה אחד נחלקת לד' חלקים, ובכל חלק נימנו ג' הקוין חג"ת, כפי שהם בד' מדריגות. דהנה, אתה אחד ושמן אחד ומי כעמך כישראל כו', הם ג' הקוין חג"ת. אתה אחד הוא קו החסד, כידוע¹⁸ שאתה הוא בחי' חסד, כי חסד ענינו המשכה התפשטות וגילוי, וזהו אתה לשון גילוי. ושמן אחד הוא קו הגבורה, כי ענינו של שם הוא הגילוי לזולתו, והוא מצד קו הגבורה. ויש בזה כמה ענינים. ענין הא', שעצם מציאות הזולת הוא מצד הצמצומים והגבורות, כי מצד הגילוי אי אפשר להיות כלל מציאות זולת, ורק מצד הגבלת הגילוי ישנו מקום למציאות הזולת. וענין הב', שגם לאחרי שכבר נתהווה הזולת, הרי מה

(וראה גם ד"ה אתה אחד תשמ"ב (תו"מ סה"מ כסלו ע' נג ואילך)).
18) ראה רשימות הצ"צ לתהלים (קי, ד) וש"נ.

14) ד"ה אתם נצבים תשכ"א פ"ג (תו"מ חל"א ע' 231). ד"ה טוב טעם שנה זו פ"ה (לעיל ע' 9).

15) ראה בארוכה המשך תער"ב ח"ב ע' א"ק ואילך. ובכ"מ.

16) שמואל"ב ז, כג.

17) נדפס (בתוספת הערות מכ"ק אדמו"ר שליט"א) בקונטרס בפ"ע — קה"ת, תשכ"ה*. ולאח"ז במאמרי אדמו"ר האמצעי — קונטרסים (קה"ת, תנש"א) ע' ג ואילך

(* בפתח דבר שם: "כ"ק אדמו"ר שליט"א הואיל לאמר מאמר זה בש"ק פ' ויצא, יו"ד כסלו — יום הגאולה של כ"ק אדמו"ר האמצעי — בשנת תשכ"ב. מפני טיבה נתעכבה ההדפסה וכו".)

שנמשך אליו ע"י השם הוא רק הארה לבד, כידוע¹⁹ שע"י השם אינו נמשך העצם, אלא רק הארה לבד שנתגלה לזולתו ע"י השם. ועוד זאת, שענין השם הוא בכחי' התחלקות אותיות, והתחלקות היא מצד הגבורות כידוע. ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ הו"ע קו התפארת²⁰, כי ישראל הוא קו האמצעי, וכמ"ש²¹ ישראל אשר כן אתפאר, אתפאר אותיות תפארת. ולאחרי שמונה ג' הקוין חג"ת פעם א', אתה אחד ושמן אחד ומי כעמך כישראל גוי, מוסיף ומונה ג' קוין חג"ת בפעם הב', שזהו אומרו תפארת גדולה ועטרת ישועה יום מנוחה וקדושה לעמך נתת. ותפארת גדולה הו"ע קו החסד, וכמ"ש²² לך הוי' הגדולה, וגדולה הו"ע החסד²³. ועטרת ישועה הו"ע קו הגבורה, כי ענין הישועה שייך רק כשישנו מיצר ומנגד, ומצד ענין הנצחון מנצחים את המנגד ונעשה הישועה, ובודאי כדי לעמוד נגד המנגד צריך לענין הגבורות. יום מנוחה וקדושה לעמך נתת הו"ע קו התפארת²⁴, שהרי מנוחה הו"ע השלום, ושלום הו"ע התכללות ב' הפכים שהוא בקו האמצעי, כמבואר באגה"ק²⁵. ואח"כ מונה ג' הקוין חג"ת בפעם הג', אברהם יגל הו"ע קו החסד, יצחק ירנן הו"ע קו הגבורה, יעקב ובניו ינוחו בו, שיעקב הוא קו התפארת, ולכן דוקא בו נאמר ינוחו בו, לפי שמנוחה הוא בקו האמצעי כנ"ל. ואח"כ מונה ג' קוין חג"ת בפעם הד', מנוחת אהבה ונדבה הו"ע קו החסד, דאהבה וכן נדיבות לב הם מצד החסד, מנוחת שלום השקט ובטח הוא קו התפארת, דשלום הו"ע התכללות ב' הפכים שהוא בקו האמצעי כנ"ל, וביניהם אומר מנוחת אמת ואמונה שהוא קו הגבורה, כי הצורך בענין האמונה הוא כאשר אינו רואה את הדבר (שהרי כאשר ישנו ענין הראי' אזי אין צורך באמונה), והעדר הראי' הוא מצד הגבורות וצמצומים, ולכן אומר מנוחת אמת ואמונה בין מנוחת אהבה ונדבה למנוחת שלום השקט ובטח, כי הסדר הוא חסד גבורה ותפארת. ועדיין צריך להבין מה מוסיף באומרו לאח"ז מנוחה שלימה שאתה רוצה בה כו'.

23) ראה פרדס שם ערך גדולה. לקו"ת עקב יז, ד. ובכ"מ.

24) בהערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בד"ה אתה אחד הנ"ל: "יום מנוחה .. תפארת: אולי הראי' מ"יום", וראה פרדס שעה"כ בערכו: בכ"מ יום סתם הוא ת"ת כו' עיקר יום הוא בת"ת".

25) סימן יב.

19) ראה תו"א ר"פ תרומה. לקו"ת בהר מא, ג. מאמרי אדה"ז על פרשיות התורה ח"א ע' רכב ואילך. אה"ת שמות ע' קג ואילך. ד"ה ביום השמע"צ (לעיל ע' 114).

20) ראה פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) ערך ישראל.

21) ישע"י מט, ג.

22) דברי הימים"א כט, יא.

ד) **והנה** ג' הקוין חג"ת שנימנו כאן ד' פעמים הם ד' מדריגות, ונחלקים בכללות לב' מדריגות, כפי שג' הקוין הם קודם הצמצום, וכפי שהם לאחר הצמצום. אתה אחד כו' הו"ע ג' הקוין כמו שהם קודם הצמצום, דקודם הצמצום הי' או"ס ממלא את כל המציאות²⁶, ולא הי' מקום להעדר האחדות ח"ו, ולכן אומר בכל ג' הקוין תיבת אחד, לפי שקודם הצמצום ג' הקוין הם באחדות ובהתכללות. אמנם כאשר הם נמשכים לאחר הצמצום אזי הם בהתחלקות. ובה גופא ישנם כמה מדריגות. תפארת גדולה וכו' הו"ע ג' הקוין כמו שנמשכו לאחר הצמצום בבחי' הכתר, עתיק ואריך, ולמעלה יותר בבחי' א"ק, שהוא למעלה מהשתלשלות עדיין, ואינו אלא שקודם הצמצום היו בהתכללות ובהעלם ואחר הצמצום נמשכו בהתגלות, ולכן בג' קוין אלו נאמר לשון נתינה, לעמך נתת, שענין הנתינה הוא כמו דבר הניתן מיד ליד, שאותו הדבר שהי' אצל הנותן הוא כעת אצל המקבל, והיינו, שאין בזה התחדשות כלל, כי אם גילוי ההעלם בלבד. ואח"כ אומר אברהם יגל וכו', שהו"ע ג' הקוין כמו שהם בהשתלשלות בעשר ספירות, ובפרטיות יותר הוא בחי' המדות, וכן בחי' מוחין השייכים אל המדות, כידוע שענינם של ג' האבות הוא ג' המדות חג"ת. וכיון שבבחינה זו יש כבר ענין המדידה שמצד ההתלבשות בכלים, לכן לא נאמר כאן לשון נתינה, לפי שאין זה רק ענין של נתינה מרשות לרשות, שהו"ע גילוי ההעלם בלבד, שהרי נתחדש כאן ענין המדידה שמצד הכלים. ואח"כ אומר מנוחת אהבה ונדבה וכו', שהו"ע הג' קוין כמו שהם בבחינת נה"י. ונמצא, שבנוסח זה נכללים ג' הקוין כפי שהם בכללות סדר ההשתלשלות.

ה) **ולהבין** כל זה בתוספת ביאור, דלכאורה אינו מובן איך שייך הענין דג' קוין חג"ת קודם הצמצום, הרי קודם הצמצום הו"ע האחדות והפשיטות, ואיך שייך שם ענין של התחלקות קוין. ויובן זה בהקדים מאמר הע"ח²⁷ בענין טבע הטוב להטיב, שמצד טבע הטוב

במדרש תהלים, תרנ"ג (נדפס בספר המאמרים ה'תש"ח ע' 372) — כי בשני מקומות הנ"ל המדובר במדות שלמטה ממוחין (תורה), וכאן המדובר בענין כל יכול. — נמצא בעה"מ ש' שעשועי המלך רפ"א. ש' היחוד והאמונה פ"ד. שומר אמונים ויכוח ב' ס' יד. ולהעיר משו"ת ח"צ סי"ח.

26) ראה עץ חיים שער א (דרוש עגולים יושר) ענף ב.

27) בהערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בד"ה אתה אחד הנ"ל: לע"ע לא מצאתיו בע"ח — ואולי הדיוק "בענין", ולא הלי' ממש. אבל ג"ז צ"ע ממש"כ בהמשך תרס"ו (בתחלתו ובד"ה אם בחוקותי). אין לתרץ ע"פ מש"כ בד"ה יו"ט של ר"ה, תרנ"ט בתחלתו, ובד"ה איתא

להטיב עלה ברצונו הפשוט להאציל כו', ולכן צמצם את עצמו וכו'. וכיון שטבע הטוב להטיב הוא סיבת הצמצום, הרי מובן שטבע זה ישנו גם בבחי' אוא"ס שקודם הצמצום. ומזה מוכח שגם קודם הצמצום ישנו ענין של קוין, שהרי טבע הטוב כו' הו"ע קו החסד. וזהו גם מה שאמר רד"ל²⁸ מה הנשמה ממלאה את הגוף כך הקב"ה ממלא את העולם, דמ"ש ממלא את העולם הוא ע"ד מ"ש בע"ח ממלא כל מקום החלל, והיינו, שגם על בחי' אוא"ס שלפני הצמצום (שהי' ממלא כל מקום החלל) נאמר המשל מהנשמה שממלאה את הגוף, אלא שמשל זה הוא בנוגע לענין החיות (להחיות את הגוף), ואילו המשל בע"ח הוא בנוגע לטבע הטוב שבנפש.

אמנם באמת אין הנמשל דומה למשל, שהרי ענינה של הנשמה הוא להחיות, והיינו, שגם כמו שהיא מצד עצמה קודם ירידתה והתלבשותה בגוף, שהיא פשוטה, ובודאי שמופשטת מעשר כחות פרטיים, מ"מ, יש בה גם הטבע להטיב ולהחיות את הגוף, ודוקא ע"י עשר כחות כו', ולא באופן אחר. והראי' לזה, שכאשר הנשמה יורדת ומתלבשת בגוף, בודאי יומשך ממנה חיות להחיות הגוף, ומזה ראי' שגם מצד עצמה ענינה הוא להחיות. וראי' גדולה יותר, ממה שמצינו בענין הגלגולים, דכאשר האדם מתנהג באופן בלתי רצוי, הנה העונש על זה הוא שמתגלגל בגופי דצ"ח, והוא צער גדול להנשמה. ואם נאמר שקודם ירידתה והתלבשותה בגוף אין נוגע לה לגמרי ענין גילוי החיות, א"כ, ענין הגלגולים אינו צער כלל. ומזה מוכח, שגם מצד עצמה, קודם ירידתה והתלבשותה בגוף, כפי שהיא פשוטה מעשר כחות גלויים ומחולקים, יש בה הטבע להחיות ע"י עשר כחות כו'. משא"כ בהנמשל, מאחר שהוא בבחי' אוא"ס, בודאי אי אפשר לומר בו שטבע הטוב להטיב ולהאציל עשר ספירות, דא"כ אין זה בחי' א"ס, שהרי הפירוש דא"ס הוא שאין סוף להתפשטותו, ויכול להאציל ספירות עד אין קץ²⁹, ולא דוקא באופן כזה כי אם באופנים אחרים עד אין שיעור, ועד שמצד עצמו אינו מוכרח כלל בענין הגילוי. וא"כ מהו דמיון הנמשל להמשל.

(1) **אך** הענין הוא, שדמיון הנמשל להמשל הוא רק בכך שגם בבחי' אוא"ס שלפני הצמצום ישנו הענין דטבע הטוב כו', כמו שישנו

(28) ראה מדרש תהלים קג, א. ויק"ר פ"ד, ח"ג ע' תתקס"ה ואילך. אוה"ת ענינים ע' רפד. שם ע' רפה ואילך. סה"מ תרפ"ט ע' 25. וש"נ. ד"ה באתי לגני שנה זו פ"ה (תו"מ חל"ג ע' 10 ואילך).
(29) ראה גם תו"א מג"א צב, ג. מאמרי אדה"ז הנחות הר"פ ע' קסט. אוה"ת שה"ש

ענין החיות בהנשמה מצד עצמה, אבל בודאי שאין זה באותו האופן כמו שהוא בהנשמה, אלא גם טבע הטוב גופא הוא בבחי' א"ס. והיינו, דכשם שבמשל, הנה אף שגילוי חיות הנשמה בגוף הוא ירידה גדולה לגבי הנשמה עצמה כמו שהיא למעלה, מ"מ הרי הם שייכים זה לזה, דזה שבירידתה למטה מחי' הנשמה את הגוף הוא לפי שגם מצד עצמה יש בה ענין החיות, כן הוא גם בהנמשל, דזה שלאחר הצמצום נמשכים גילויים בעולמות הוא לפי שגם בהאור שקודם הצמצום ישנו קו הגילוי והחסדים, שזהו"ע טבע הטוב להטיב כמו שהוא קודם הצמצום. אבל בודאי שטבע הטוב להטיב כמו שהוא קודם הצמצום הוא בבחי' א"ס ובבחי' פשיטות לגמרי, והיינו, שלהיותו בבחי' א"ס הרי בודאי נמצא בו גם בחי' חסד והטוב, אבל אינו מוגבל בענין הטוב והחסד (וכנ"ל שיכול להיות באופן אחר לגמרי כו'), כי אם, שנמצא בו גם בחי' הטוב והחסד מצד היותו כל יכול. וזהו שאמרו חז"ל³⁰ הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו, דאף שהוא מקומו של עולם, שמחי' את כל העולם כפי שהוא לאחר הצמצום מצד טבע הטוב להטיב שישנו גם קודם הצמצום, מ"מ, אין העולם מקומו, שאינו נתפס בזה כלל, כי טבע הטוב להטיב כמו שהוא קודם הצמצום הוא בבחי' א"ס ובבחי' פשיטות לגמרי, כיון שאינו אלא מצד היותו א"ס שהוא כל יכול. והנה, כשם שמצד היותו א"ס יש בו בחי' חסד, שהו"ע הירידה וההמשכה למטה מטה עד אין קץ ושיעור, כמו כן יש בו גם בחי' הגבורה, שהו"ע הרוממות בעילוי אחר עילוי עד אין קץ ושיעור למעלה, כמאמר³¹ למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית. וקו הגבורה לאחר הצמצום נמשך מענין הגבורה כפי שהוא קודם הצמצום, ששם הוא בבחי' א"ס ובבחי' פשיטות. וכן הוא גם בנוגע לקו התפארת, שהו"ע התכללות ב' הקוין חו"ג, שישנו גם קודם הצמצום (וממנו נמשך קו התפארת לאחר הצמצום), אבל שם הוא בבחי' א"ס ובבחי' פשיטות.

וזהו אתה אחד ושמן אחד, היינו, ב' הקוין חסד וגבורה כפי שהם לפני הצמצום, דאף שמהם נמשכו הקוין דחו"ג לאחר הצמצום, מ"מ, לפני הצמצום הם בבחי' אחדות הא"ס, שלכן נאמר בהם התואר אחד. ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ הוא בבחי' תפארת, וגם כמו שהוא בבחי' אחדות הא"ס. וזהו מ"ש ישראל אשר כן אתפאר, אתפאר (באל"ף)

(30) ב"ר פס"ח, ט.

(31) ראה תקו"ז סוף תנ"ז. זוהר חדש יתרו לד, סע"ג.

דייקא, כמו שהוא בבחינת האל"ף, שהוא פלא, שהוא בחינת אחדות הפשוטה, והיינו, שגם בחי' ג' הקוין כמו שהם קודם הצמצום, שאינם התחלקות קוין ממש, כי אם מה שנמשך מהם קוין לאחר הצמצום, אבל קודם הצמצום הם בבחי' א"ס ובבחי' פשיטות, הנה גם בחי' זו נמשכת ע"י ישראל. והיינו מצד שרשן של נש"י בבחי' א"ס עצמו, כמאמר³² ישראל עלו במחשבה, והיינו, שבמחשבה גופא הם בבחינה היותר עליונה שבמחשבה³³, ולכן ממשיכים ג' הקוין גם כמו שהם קודם הצמצום.

ז) **אמנם** כאשר ג' הקוין נמשכים לאחר הצמצום, הנה גם כמו שהם בבחינת כתר ובבחינת א"ק, הרי הם נעשים באופן של התחלקות קוין ממש, ואז הם באין ערוך לגמרי לגבי ג' הקוין כמו שהם קודם הצמצום. וכידוע מ"ש בספרי קבלה³⁴ שיותר ממה שאין ערוך נבראים לגבי נאצלים, אין ערוך הכתר לגבי א"ס, והיינו, שעם היות שגם ב"ע (נבראים) מאצילות (נאצלים) הוא ע"י צמצום הפרסא, מ"מ, אין ערוך כל הצמצומים שבבחי' ההשתלשלות לגבי צמצום הראשון שהוא באופן של סילוק, ולכן יותר אין ערוך הכתר לגבי א"ס. ומדייק אין ערוך הכתר לגבי אוא"ס, היינו, לא רק לגבי המאור, אלא גם לגבי האור הוא באין ערוך. ואף שנתבאר לעיל (ס"ד) שבג' הקוין כמו שהם בבחי' הכתר ובבחי' א"ק (תפארת גדולה ועטרת ישועה יום מנוחה וקדושה) נאמר לשון נתניה (לעמך נתת), כדבר הניתן מיד ליד, שאותו הדבר שהי' אצל הנותן הוא כעת אצל המקבל, הרי זה רק בנוגע לגילוי של הדבר, אבל מהות הדבר נשתנה לגמרי, כיון שיצא מרשות הנותן ובא לרשות אחר לגמרי, והיינו, שאף שג' הקוין כמו שהם בבחי' הכתר ובבחי' א"ק הם ג"כ בבחי' א"ס, מ"מ, להיותם אחר הצמצום, נסתלק מהם מהות ועצמות הא"ס כו'. ויובן זה ע"פ משל מבית שכל כתליו עשויים מזכוכית נקי' וזכה בתכלית הנקראת קריסטאל, דאף שהכתלים אינם מסתירים כלל על הדברים הנמצאים מחוץ להבית, ורואים דרכם כל פרט ופרט מהדברים שמחוץ להבית, מ"מ, הרי זה רק בנוגע לגילוי הדבר, אבל מהות הדבר שמחוץ להבית אינו נמצא בהבית, כיון שישנם כתלים שהם מחיצות המפסיקות. ועוד משל על זה, כמו המעתיק מספר לספר ו[להעיר, שמשל זה מבואר לענין הפירוש דבחי' עתיק³⁵], הנה אף שכל מה שהי' כתוב

פ"א. הגהות לד"ה פתח אליהו תרנ"ח ע' לט.

סה"מ תרס"ה ע' רנד.

35) לקו"ת חוקת סז, ב. ובכ"מ.

32) ב"ר פ"א, ד.

33) ראה לקו"ת שה"ש יט, ב. לד, ג.

34) רמ"ק בספר אלימה — הובא בפלח

הרמון שער ג (שער אם הא"ס הוא הכתר)

בספר הא' הועתק לספר הב' אות באות, מ"מ, כל זה הוא רק לענין גילוי והתפשטות האותיות בלבד, אבל האותיות עצמם נשארו בספר הקודם, ולא נלקח מהותם לספר זה, שהוא ספר אחר ואותיות אחרים. והדוגמא מזה יובן בבחי' הכתר וגם בבחי' א"ק, שמה שנאמר בהם לשון נתינה, להורות על העדר השינוי, שאותו הדבר שהי' אצל הנותן נמצא עתה אצל המקבל, הרי זה רק בנוגע לגילוי הענינים שהיו קודם הצמצום, אבל לא בנוגע למהות הדבר, שמהות הענינים שלפני הצמצום לא נמשך לאחר הצמצום, שלכן, ג' הקוין כמו שהם לאחר הצמצום הם באין ערוך לגמרי לגבי ג' הקוין כמו שהם קודם הצמצום, והרי זה כמשל הנתינה מרשות לרשות, שהדבר יוצא מרשות הנותן ובה לרשות אחר לגמרי. וכשם שישנו שינוי מרשות לרשות באופן של עלי' מלמטה למעלה, ע"ד מ"ש³⁶ ויקם שדה עפרון, תקומה היתה לה שיצאה מיד הדיוט ליד מלך³⁷, דאף שנשארה אותה השדה, מ"מ בזה עצמה שיצאה מרשות עפרון לרשות אברהם תקומה היתה לה, כמו כן ישנו גם שינוי מרשות לרשות באופן של ירידה מלמעלה למטה, שמצד ההמשכה מקודם הצמצום לאחר הצמצום, הרי זה נעשה באין ערוך לגמרי, שאין זה כלל מהות הענינים שקודם הצמצום, כי אם הגילוי שלהם בלבד. וכל זה הוא בג' הקוין כפי שהם בבחינת הכתר שלמעלה מהשתלשלות. אמנם בג' הקוין כפי שהם בסדר ההשתלשלות, ובפרטיות בענין המדות ומוחין השייכים אל המדות, שזהו"ע אברהם יגל יצחק ירנן כו', ועאכו"כ בג' הקוין כמו שהם בבחינת נה"י, שזהו"ע מנוחת אהבה ונדבה כו', הנה בענין זה לא נאמר אפילו לשון נתינה, לפי שאין זה באופן של גילוי ההעלם בלבד, כיון שנתחדש כבר המדידה שמצד הכלים.

(ח) **ולאחר** שנימנו כל ד' המדריגות בענין ג' הקוין, ממשיך ומוסיף מדריגה נעלית יותר, שזהו אומרו מנוחה שלימה שאתה רוצה בה, שהו"ע פשיטות הא"ס שלמעלה מענין הקוין לגמרי. והיינו, שג' הקוין כמו שהם קודם הצמצום, עם היותם בבחי' א"ס ובבחי' פשיטות, שלכן נאמר על זה אתה אחד כו', מ"מ, הרי הם בגדר קוין, אלא שהם באחדות והתכללות. אמנם, ענין מנוחה שלימה שאתה רוצה בה הו"ע פשיטות הא"ס שלמעלה מגדר קוין לגמרי. וענין זה מרומו גם בתיבת שאתה (רוצה בה), דהאות שי"ן (שאתה) מורה על ג' הקוין כמו שהם ביחוד והתכללות, שהרי באות שי"ן ישנם ג' ראשים שמורה על ג'

(37) פרש"י עה"פ.

(36) חיי שרה כג, יז.

הקוין, וג' הראשים הם אות אחת, היינו ג' הקוין כמו שהם ביחוד והתכללות. ואתה הוא קו החסד איך שהוא נקרא כבר בשם חסד בבחינת קו. ופירוש שאתה, שי"ן ואת"ה בתיבה אחת, היינו בחינת את"ה שהוא בבחינת הקוין והשי"ן הוא בחינת יחוד והתכללות הקוין, שהם ב' הפכים, ונאמרו כאחד, להורות שיש בחינה ומדריגה אשר לגבי' נחשבים יחוד הקוין וגילוי הקוין בהשואה אחת ממש, והיינו בחינת פשיטות דא"ס שלמעלה מגדר קוין לגמרי, בחינת מנוחה שלימה שאתה רוצה בה. וגם על בחינה זו אומר יכירו וידעו כו', היינו, שגם בחינת פשיטות הא"ס שלמעלה מגדר קוין נמשכת בישראל, לפי שישראל עלו במחשבה, וגם למעלה מבחינת מחשבה, ולכן, יכירו בניך וידעו כי מאתך היא מנוחתם, מאתך דוקא, בחינת מנוחה שלימה שאתה רוצה בה.

ט) **והנה** המשכת בחינת פשיטות הא"ס בישראל הוא מצד בחינת פשיטות הנשמה, שהיא בחינת היחידה. והענין הוא, כידוע שישנם כמה בחינות בנשמה, בחינת פנימי, ולמעלה יותר בחינת מקיף, ובמקיף גופא ישנם ב' מדריגות, מקיף הקרוב ומקיף הרחוק, והו"ע לבוש ובית, דלבוש הוא מקיף הקרוב ששייך לכחות פנימיים, ולכן הרי הוא מוגבל לפי אופן הכחות פנימיים [והיינו, דעם היות הלבוש למעלה מהאדם, הרי כשמגבי' את ידיו למעלה מן הראש, תופס הוא גם בבחי' הלבוש שלמעלה ממנו], ואפילו בית שהוא מקיף הרחוק, יש לו ג"כ איזה שייכות להכחות הפנימיים, ובמילא גם בו יש איזה הגבלה, ואין זה בחינת הפשיטות. אמנם בחינת יחידה העצמית הוא בחינת פשיטות הנשמה, שהיא למעלה לגמרי מכחות פנימיים, ומובדלת מהם, ועד שלכאורה אינה שייכת אליהם ואינה פועלת בהם כלל, ודלא כמו המקיף דנשמה שמאיר ופועל גם בכחותיו הפנימיים, וכמו הרהורי תשובה שנופלים לאדם פתאום³⁸, דאף שענין זה הוא בלי הכנה במחו ולבו, כי אם מה שנמשך מלמעלה מצד המקיף, והו"ע דמזלי' חזי³⁹, מ"מ, הרי זה שייך גם לכחות הפנימיים ולכן פועל בהם, משא"כ בחינת יחידה שמובדלת לגמרי ולכאורה אינה שייכת לכחות פנימיים כלל. וזהו גם שהשראת בחי' היחידה היא בד' אמות דוקא⁴⁰, שהם רחוקים יותר מהמקיף דלבוש ואפילו מהמקיף דבית (שהרי ד' אמות של אדם מתחילים

38) ראה לקו"ת במדבר טז, א ואילך. פכ"א (יג, סע"ב). ועוד. קונטרס ענינה של תורת החסידות ס"כ.
39) ראה מגילה ג, א. סנהדרין צד, רע"א.
40) ראה גם אמרי בינה שער הציצית

אחרי הבית, ועד שכל העיר היא כד' אמות⁴¹), ודוקא שם שורה בחינת יחידה העצמית שהיא בחינת פשיטות הנשמה. והדוגמא מזה למעלה, כידוע שיש ב' אופנים בהשתלשלות, השתלשלות מאין ליש, והשתלשלות מיש ליש. וההפרש שביניהם, שבהשתלשלות מאין ליש אינו נמשך ביש גמור, וכמו בענין והחכמה מאין תמצא⁴², הרי ההמשכה מבחי' אין דכתור הוא בבחי' החכמה דוקא, לפי שבחי' חכמה היא כלי לא⁴³, ובחכמה גופא עיקר ההמשכה הוא בבחינת מ"ה דחכמה, אבל למטה מהחכמה אינו נמשך האין דכתור. משא"כ כשנמשך מיש האמיתי, הרי זה נמשך ביש הגמור דוקא⁴⁴. וכן הוא גם בענין פשיטות הנשמה, בחינת יחידה, שהשאתה בד' אמות הרחוקים דוקא. וזהו גם שבחי' היחידה, פשיטות הנשמה, היא בכל ישראל בשוה, דבחינת המקיפים (גם מקיף הרחוק) שהם שייכים להכחות פנימיים, יש בהם התחלקות לפי אופן ההתחלקות שבהכחות פנימיים, משא"כ בחינת יחידה היא בכל ישראל בשוה, וממנה בא כח המס"נ על קידוש השם, שכל המס"נ הוא בכל ישראל בשוה, וכמו שראינו אצל אלו שמסרו נפשם (וואס זיינען אומגעקומען) על קידוש השם, שהיו בהם אנשים פשוטים ביותר ופחותים ביותר, וגם בהם האיר כח המס"נ, שבאה מצד יחידה העצמית. וזהו אומרו ועל מנוחתם יקדישו את שמך, שע"י כח המס"נ על קידוש השם⁴⁵ שבא מצד יחידה העצמית, פשיטות הנשמה, ממשיכים בחינת הפשיטות שלמעלה מגדר קוין לגמרי, גם מגדר קוין כמו שהם באחדות, שזוהי בחינת מנוחה שלימה שאתה רוצה בה שמאתך היא מנוחתם, שע"י יקדישו את שמך, כמשנ"ת במאמרים הקודמים⁴⁶ שענין קידוש השם הוא שממשיכים קדושה בשם.

יו"ד) **ועפ"ז** יובן ג"כ מה שאומרים תפלה זו בשבת דוקא, והיינו, לפי שבשבת הוא גילוי בחינת יחידה שהיא בכל ישראל בשוה, שלכן שוים כל ישראל בשמירת השבת. והענין בזה, דהנה, מצות שבת חלוקה משאר כל המצוות, שבכל המצוות ישנם חילוקים, וכמו במצות תפילין שכנגד הלב ועל הראש, הרי אינו דומה דרגת הלב (מוחין

41) ראה עירובין ס, ב. רמב"ם הל' עירובין פ"ו ה"ב"ג.
 42) איוב כח, יב.
 43) ראה תניא פל"ה בהגהה.
 44) ראה ביאורי הזהר לאדמו"ר האמצעי
 45) בהערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בד"ה אתה אחד הנ"ל: בפע"ח, בס"י הארז"ל וכו': דיכוון למס"נ על ק"ה באמרו יקדישו את שמך.
 46) ד"ה ביום השמע"צ פ"ב (לעיל ע' בשלח מג, ג). (115)

ב) הראש אצל צדיקים גדולים לגבי אנשים פשוטים, וכן הוא בשארי המצוות שקיומם ע"י עבודה ועשי'. משא"כ שמירת שבת שענינה מנוחה ושבתה מעניני עשי', הרי בזה כל ישראל שוים, כי, אף שהמנוחה של צדיקים גדולים היא מענינים נעלים יותר, כידוע שהמנוחה דשבת הו"ע עליית הביורורים דששת ימי החול, כמ"ש⁴⁷ ויכולו גו', שהו"ע העלי' והכליון⁴⁸ דכל הענינים דששת ימי החול (וכנ"ל שהמנוחה דשבת באה אחרי הטרחה בערב שבת דוקא), וא"כ, צדיקים גדולים, המנוחה שלהם הוא בענינים נעלים לפי אופן עבודתם בימי החול, משא"כ אנשים פשוטים, שהמנוחה שלהם היא ממלאכה ויגיעה כפשוטו, הרי חילוק זה היא רק בנוגע להענינים ששוכתים מהם, אבל בעצם ענין המנוחה והשבתה הכל שוים ממש. וכן הוא גם במצוות התענוג דשבת, דאף שאצל צדיקים גדולים התענוג דשבת הוא כאלקות, ואצל אנשים פשוטים התענוג הוא בעונג אכילה ושתי', כמרד"ל⁴⁹ מצוה לענגו באכילה ושתי', תבשיל שמן⁵⁰ ויין מבושם⁵¹, מ"מ, עצם ענין התענוג הוא בשניהם בשוה. והיינו, לפי שבשבת הוא גילוי בחינת היחידה שהיא אצל כל ישראל בשוה. וזהו גם הטעם שביום השבת ישנו הדין של ד' אמות, כפי שלמדו חז"ל⁵² ממ"ש⁵³ שבו איש תחתיו אל יצא איש ממקומו, כי, בשבת ישנו גילוי בחי' היחידה, שהשראתה היא בד' אמות של אדם כנ"ל. ולכן אומרים תפלת אתה אחד כו' בשבת דוקא, כי מצד גילוי היחידה, פשיטות הנשמה, נמשך פשיטות העצם שלמעלה, שהו"ע מנוחה שלימה שאתה רוצה בה, כנ"ל בארוכה.

יא) **וזהו** שאמרו חז"ל יעקב שכתוב בו שמירת שבת ירש את הארץ (העולם) שלא במדה, שנאמר והי' זרעך כעפר הארץ ופרצת גו', כי, ענין ופרצת הוא נחלה בלי מצרים, המשכת פשיטות הא"ס שלמעלה מגדר קוין לגמרי, וענין זה נמשך ע"י שמירת שבת דוקא, הקשורה עם בחי' היחידה, פשיטות הנשמה, שעל ידה נמשך פשיטות הא"ס. וענין זה הוא בשמירת שבת דיעקב דוקא, דאף שגם גבי אברהם כתיב וישמור משמרתו כו', מ"מ, שמירת שבת דאברהם נכללה בכלל

(51) תניא פ"ז (יא, ב).

(52) ראה עירובין מח, א. נא, א. מכילתא ופרש"י עה"פ. תיב"ע, פסיקתא זוטא ורא"ם עה"פ.

(53) בשלח טז, כט.

(47) בראשית ב, א.

(48) ראה אוה"ת בראשית ח"א מב, ב ואילך. ח"ג תקה, ב ואילך.

(49) ראה שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס רמב. עה"פ.

(50) רמב"ם הל' שבת פ"ל ה"ז.

שמירת כל המצוות, שקיום המצוות שלו הי' בהשגה ובכוונת המצוות, ובאופן כזה היתה אצלו גם שמירת שבת, וא"כ, לא הי' בזה גילוי בחינת יחידה. משא"כ ביעקב שנתפרש בו שמירת שבת דרך פרט, ובשמירת שבת גופא (לא רק ענין הזכירה, אלא גם) ענין השביתה והעדר העשי' (לא תעשה⁵⁴) דשבת, שהוא בכל ישראל בשוה, ולכן הרי זה קשור עם בחינת היחידה שבכל ישראל בשוה, ובפרט שנתפרש אצלו ענין התחומין שהוא בדומה לד' אמות ששם שורה בחינת יחידה, לכן בו דוקא נאמר והי' זרעך כעפר הארץ, דעפר הו"ע הביטול שלמעלה מהתחלקות, ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה, נחלה בלי מצרים, המשכת פשיטות הא"ס, ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך, שהו"ע בירור הניצוצות⁵⁵, שע"ז יעלה הפורץ לפנינו⁵⁶, דא מלכא משיחא, בקרוב ממש.

54) ראה לקו"ש חט"ו ע' 227 הערה *17. 55) ברשימת ההנחה — חסר קצת ההמשך. ואולי הכוונה להמבואר בד"ה אתה אחד הנ"ל, ש"ידוע שכל איש הישראלי העובר בארץ העמים מתברר ע"ז*, והיינו להעיר ממש"כ בשם הבעש"ט בס' תקנ"ז (הועתק בהערות שבסוף הלקו"ת). *) ובהערות כ"ק אדמו"ר שליט"א שם: